

Opgave 6

Bij deze opgave horen vier informatiebronnen, 4 tot en met 7. Informatiebron 4 bevat enkele artikelen uit de Wet op de Ondernemingsraden (WOR). In informatiebron 5 staan gegevens uit het jaarverslag van Buhrmann. Informatiebron 6 geeft enkele financiële gegevens van Ahrend en Samas. Informatiebron 7 is een gedeelte van een krantenartikel.

Nico van Beugen en Harry Admiraal zijn lid van de ondernemingsraad van Ahrend. Dit bedrijf houdt zich bezig met de productie en distributie van kantoorartikelen. Sinds begin november 2000 zijn er berichten dat Buhrmann van plan is Ahrend (en branchegeenoot Samas) over te nemen.

Eind november zullen de ondernemingsraden met hun directies vergaderen over de eventuele overname.

Ter voorbereiding op deze vergaderingen organiseren de drie ondernemingsraden in samenwerking met de vakbond, twee gemeenschappelijke studiedagen. Op deze studiedagen werken de deelnemers in projectgroepen een aantal vragen uit. De groep van Nico en Harry moet de volgende vragen beantwoorden:

- *Wat zijn de voordelen voor Buhrmann van een overname?*
- *Kan Buhrmann de overname van Ahrend en Samas financieren zonder haar solvabiliteit in gevaar te brengen?*
- *Wat zijn de mogelijke gevolgen van de overname door Buhrmann voor het personeel van Ahrend?*

- 2p **22** Heeft een ondernemingsraad bij overnameplannen *adviesrecht* of *instemmingsrecht*?
Motiveer het antwoord door aan te geven in welk artikel en in welke regel uit informatiebron 4 dit recht verwoord wordt.

- *Wat zijn de voordelen voor Buhrmann van een overname?*

Harry en Nico veronderstellen na bestudering van het jaarverslag van Buhrmann (zie informatiebron 5 en 6) dat de overnameplannen alleen serieus zijn als deze passen binnen de ondernemingsstrategie van deze onderneming en de overname voor Buhrmann voordelen oplevert.

De overname levert voor Buhrmann voordelen op als:

- door de overname van Ahrend en Samas het marktleiderschap in Europa verkregen wordt;
- de rentabiliteit van het gemeenschappelijke totale vermogen van Ahrend en Samas hoger is dan die van Buhrmann.

De totale brancheomzet in 1999 op de Europese distributiemarkt voor kantoorartikelen bedraagt € 1,66 miljard.

- 2p **23** Bereken op basis van de gegevens van 1999 (zie informatiebron 5 en 6) het marktaandeel van Buhrmann op de distributiemarkt van kantoorartikelen in Europa zowel *voor als na* een overname van Ahrend en Samas. Antwoord in ten minste een decimaal (*zie formuleblad*).
- 2p **24** Bereken de rentabiliteit van het gemiddeld totale vermogen (RTV) van Buhrmann over 1999. Antwoord in ten minste een decimaal (*zie formuleblad*).
- 2p **25** Geef aan of de overnameplannen voor Buhrmann de twee genoemde voordelen opleveren. Motiveer het antwoord.

- *Kan Buhrmann de overname van Ahrend en Samas financieren zonder zijn solvabiliteit in gevaar te brengen?*

Veronderstel dat de overname volledig in contanten wordt betaald. Deze contanten kunnen door Buhrmann verkregen worden door:

- a* deelnemingen in andere dochterondernemingen te verkopen tegen boekwaarde;
- b* het uitschrijven van een (obligatie)lening.

- Uit de toelichting bij het jaarverslag blijkt dat Buhrmann streeft naar een solvabiliteit waarbij het eigen vermogen groter is dan het vreemd vermogen.
- 2p 26 Toon cijfermatig aan of Buhrmann voor de overname op 31 december 1999 aan de genoemde solvabiliteitsnorm voldoet.
- 2p 27 Geef, *zonder berekening*, aan wat de gevolgen voor de solvabiliteit van Buhrmann zullen zijn bij elk van de twee bovengenoemde financieringswijzen.
- *Wat zijn de gevolgen van de overname voor het personeel van Ahrend?*
In het krantenartikel (zie informatiebron 7) stelt bestuursvoorzitter Koffrie dat de overname niet tot gedwongen ontslagen zal leiden.
- 1p 28 Verklaar met behulp van informatiebron 7 waarom de overname eventueel wel verlies van werkgelegenheid bij Ahrend kan opleveren.
- 2p 29 Noem, afgezien van ontslagen, twee mogelijke gevolgen van de overname door Buhrmann voor het personeel van Ahrend.

Formuleblad

Te gebruiken formules voor de beantwoording van de vragen 23 en 24.

23
$$\text{marktaandeel} = \frac{\text{omzet onderneming}}{\text{omzet markt}} \times 100\%$$

24
$$\text{RTV} = \frac{\text{bedrijfsresultaat}}{\text{gemiddeld geïnvesteerd totale vermogen}} \times 100\%$$

informatie-
bron 4

Enkele wetsartikelen ondernemingsraad (WOR)

Artikel 25 WOR aangaande adviesrecht (selectie)

De ondernemingsraad wordt door de ondernemer in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over elk door hem voorgenomen besluit tot:

- overdracht van de zeggenschap over de onderneming of een onderdeel daarvan;
- beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming of van een belangrijk onderdeel daarvan;
- belangrijke inkrimping, uitbreiding of andere wijziging van de werkzaamheden van de onderneming;
- belangrijke wijziging in de organisatie van de onderneming, dan wel in de verdeling van bevoegdheden binnen de onderneming;
- wijziging van de plaats waar de onderneming haar werkzaamheden uitoefent.

Artikel 27 WOR aangaande instemmingsrecht (selectie)

De ondernemer behoeft de instemming van de ondernemingsraad voor elk door hem voorgenomen besluit tot vaststelling, wijziging of intrekking van:

- een regeling met betrekking tot een pensioenverzekering, een winstdelingsregeling of een spaarregeling;
- een werktijd- of een vakantieregeling;
- een belonings- of een functiewaarderingsstelsel;
- een regeling op het gebied van de arbeidsomstandigheden of het ziekteverzuim;
- een regeling op het gebied van het aanstellings-, ontslag- of bevorderingsbeleid;
- een regeling op het gebied van de personeelsopleiding;
- een regeling op het gebied van de personeelsbeoordeling.

Jaarverslag Buhrmann

Profiel

Buhrmann is de belangrijkste leverancier van kantoorartikelen, papier en grafische systemen voor de zakelijke markt. De onderneming is met haar *Kantoorartikelen Divisies* in zowel Noord-Amerika als Australië marktleider. In Europa neemt Buhrmann bij kantoorartikelen de tweede positie in. Daarnaast is Buhrmann Europese marktleider in de groothandel in papier en de distributie van grafische systemen.

Strategie

Buhrmann wil zich uitsluitend richten op marketing en distributie van producten en diensten aan zakelijke afnemers. Dit betekent dat de productie en detailhandel in beginsel niet tot Buhrmann's werkterrein behoren. Geografisch worden met name regio's bediend waarin de specifieke serviceactiviteiten tot een relatief hoge toegevoegde waarde leiden.

Geconsolideerde balans van Buhrmann na winstverdeling (in miljoenen euro's)

	31-12-1999		31-12-1999
ACTIVA		PASSIVA	
Vaste activa		Eigen vermogen	1.486
immateriële activa	1.883		
materiële activa	561	Vreemd vermogen lang	
financiële vaste activa	<u>503</u>	voorzieningen	309
	2.947	achtergestelde leningen	352
Vlottende activa		overige leningen	<u>1.546</u>
voorraden	658		2.207
vorderingen	<u>1.829</u>	Vreemd vermogen kort	
	2.487	crediteuren	969
Liquide middelen	74	overige schulden	<u>846</u>
			1.815
Totaal activa	<u>5.508</u>	Totaal passiva	<u>5.508</u>

Uit de toelichting bij het jaarverslag:

Buhrmann streeft naar een solvabiliteit waarbij het eigen vermogen groter is dan het vreemd vermogen.

Enige kerngegevens van Buhrmann over 1999 en 1998 (in miljoenen euro's)

	1999	1998
Netto-omzet	5.834	5.356
Bedrijfsresultaat	199	211
Nettoresultaat	83	524
Gemiddeld geïnvesteerd totale vermogen	3.323	1.145

Netto-omzet per divisie (in miljoenen euro's)

	1999	1998
Kantoorartikelen Noord-Amerika	1.696	1.108
Kantoorartikelen Europa	635	565
Kantoorartikelen Australië	119	-
Papier	2.304	2.109
Grafische Systemen	528	499
Informatie Systemen	<u>552</u>	<u>1.075</u>
Totaal	<u>5.834</u>	<u>5.356</u>

informatie-
bron 6

Enige gegevens van Ahrend en Samas over 1999 (bedragen in miljoenen euro's)

Gezamenlijke netto-omzet van Ahrend en Samas:	1.235
Gezamenlijk bedrijfsresultaat van Ahrend en Samas:	124
Rentabiliteit van het gezamenlijke totale vermogen van Ahrend en Samas:	13,6%

Gezamenlijke netto-omzet van Ahrend en Samas in Europa:	642
te verdelen in: distributieactiviteiten	33%
productieactiviteiten	67%

Verondersteld wordt dat bij een overname door Buhrmann van Ahrend en Samas in 1999 de omzet in 1999 van de gezamenlijke ondernemingen gelijk is aan de totale omzet van de afzonderlijke ondernemingen.

informatie-
bron 7

Buhrmann is niet goedkoop uit

Amsterdam (1 november 2000)

Het totale bedrag om Ahrend en Samas over te nemen zal circa € 1 miljard bedragen. Dat het bod aan de hoge kant is, ligt aan het feit dat zowel Ahrend als Samas de overname als vijandig beschouwen.

Ahrend-voorzitter Koenders, die dinsdagavond door zijn collega Koffrie van Buhrmann over het bod werd ingelicht, wees het bod zelfs krachtig af: "Buhrmann heeft helemaal geen verstand van meubelen", zei hij in een reactie. "We kunnen ons toch niet door een ander laten splitsen. Ze willen tweederde van ons bedrijf verkopen, wat zullen we nou beleven. Dit is absoluut onacceptabel".

Het grootste pijnpunt is dat Buhrmann alleen geïnteresseerd is in de distributieactiviteiten. Het handelshuis (Buhrmann) heeft al aangekondigd dat de productieactiviteiten die bij Ahrend een belangrijke plaats innemen, worden afgestoten zodra de overname afgerond is. Dit in het kader van Buhrmanns strategie om niet in eigen beheer te produceren. Bij de overname zullen echter geen gedwongen ontslagen vallen, zo heeft Buhrmanns bestuursvoorzitter Koffrie verzekerd.

Het is overigens onzeker of de Nederlandse mededingingsautoriteiten zomaar hun fiat aan de overname zullen geven. Een combinatie van Buhrmann en Ahrend/Samas zal in Nederland tot een te sterke positie leiden.

bron: De Telegraaf